

Biblioteca ASTRA,
Corpul B

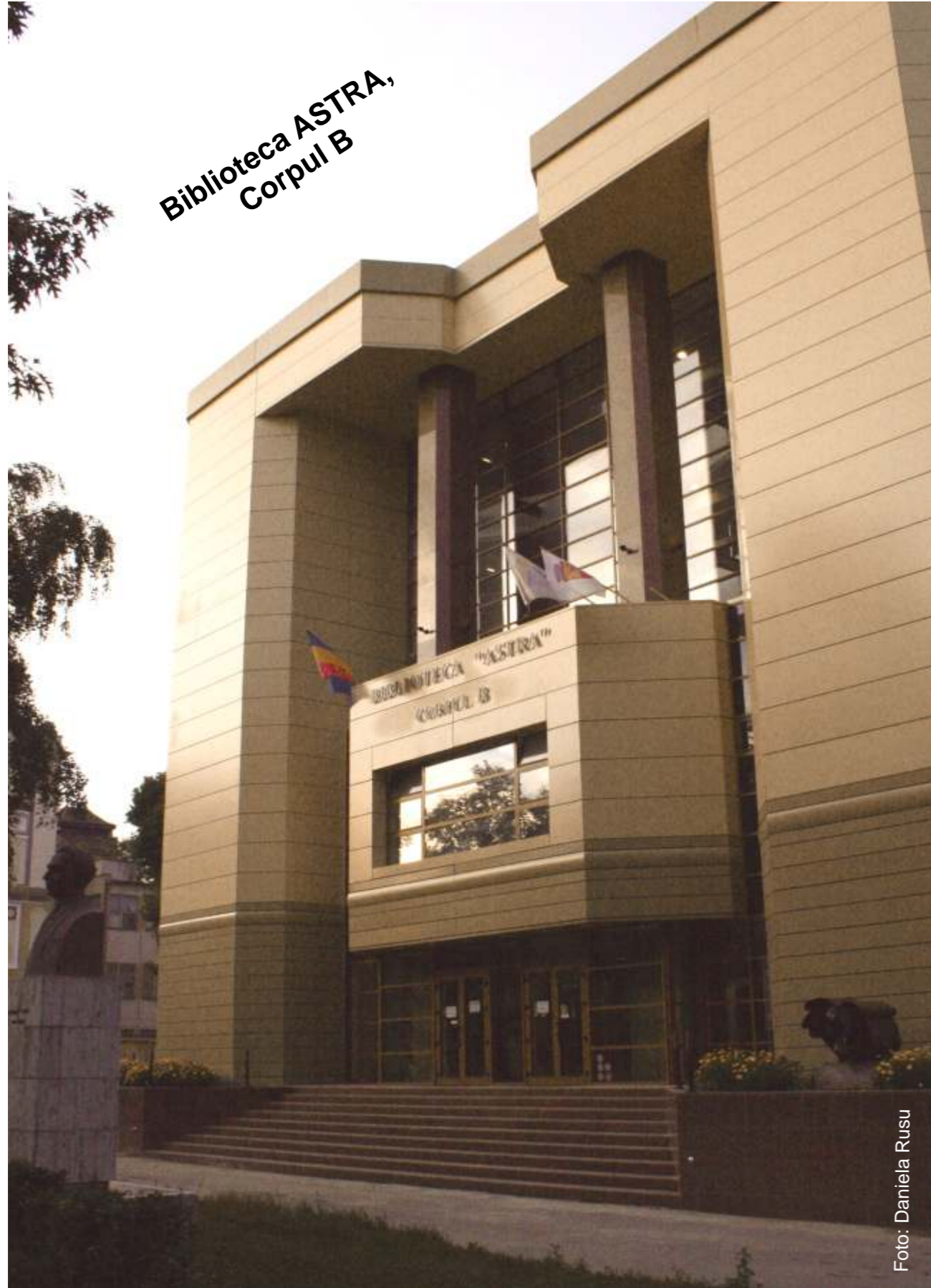

Foto: Daniela Rusu

Conferințele ASTREI
- restituiri -

Nr. 34/2010

VASILE LADISLAU POP

«(...)În loc de a trage unii într-o parte,
al ii în alta, în loc de a lucra unii spre
stricarea și biră altora ca să ne ridicăm
persoanele noastre (...)»

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințe restituite:

LADISLAU POP: «(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta,
în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora
ca să ne ridicăm persoanele noastre (...)»

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**
Tehnoredactare: Delia **Brătuianu**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

**CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU**

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> (nr. 1)
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> (nr. 2)
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> (nr. 3)
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> (nr. 4)
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i> (nr. 5)
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931-</i> (nr. 6)
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> (nr. 7)
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	(nr. 8)
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> (nr. 9)
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> (nr. 10)
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i> (nr. 11)
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i> (nr. 12)
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> (nr. 13)
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> (nr. 14)
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i> (nr. 15)
George Banu	<i>Actorul european</i> (nr. 16)
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> (nr. 17)
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i> (nr. 18)
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> (nr. 19)
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> (nr. 20)
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> (nr. 21)
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i> (nr. 22)

Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> (nr. 23)
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio</i>
	<i>Deum esse</i> (nr. 24)
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul</i>
	<i>globalizării</i> (nr. 25)
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>
	(nr. 26)
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i> (nr. 27)
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât</i>
	<i>pentru viață</i> (nr. 28)
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci</i>
	<i>numai va sprijini literatura și știința</i> (nr. 29)
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i> (nr. 30)
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i> (nr. 31)
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul,</i>
	<i>dar au înstrăinat frați de către frați”</i> (nr. 32)
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui:</i>
	<i>cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe,</i>
	<i>ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune</i>
	<i>spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase</i>
	<i>întru susținerea vieții”</i> (nr. 33)
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta,</i>
	<i>în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea</i>
	<i>altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)</i>
	(nr. 34)

Vasile Ladislau Pop

«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicăm persoanele noastre (...)»*

Actele adun. gen. ținute în Naseudu la 8. 9. 10. Aug. a.c.

Cuventulu Ecsel. Sale dlui presedente Lad. B. Popu la deschiderea adunarei

Stralucita adunare! Prea onorati domni si frati!

Candu in ante cu 10 ani mai multi barbati devotati causei natiunale, petrunsi de convingerea, ca ce nu pôte unulu, seu nu potu mai multi singuratici, aceea potu mai multi intruniti la olalta; candu – dîcu – au întreprinsu infiintiarea asociatiunei trans.etc., de siguru ca nu multi se voru fi aflatu între densii, cari se-si fi adusu aminte, ca nu voru trece 10 ani si romaniloru trans.nu li va remané alta cale, pe care intruniti la olalta se póta lucrá pentru inaintarea fericirei si prosperarei natiunale, decâtu singura acést`a asociatiune! - Nu au potutu se-si aduca aminte domniloru! pentruca chiaru atunci incepù a suride natiuniloru una radia de sperantia pentru unu venitoriu mai fericite, chiaru atunci se arată unu prospectu mai chiaru, cà si natiunile cà atari, voru concurge la conducerea si asiediarea destinelloru patriei loru – care radia inse pentru noi romanii, durere!curendu dupa acea s`a stinsu, si prospectulu s`a nemicitu, ni s`a ascunsu!si astadi dloru!respinsi deocamdata si

---

* Transilvania, Sibiu, 1870, an III, nr.18, p. 213 – 214
Titlul aparține editorului
Textul păstrează ortografia vremii

pe alte terene de lucrare întrunita, suntemu restrinsi singuru numai la acést`a asociatiune! Acést`a inpregiurare inse nu trebuie se ne descurageze, din contra chiaru acést`a se ne servésca de indemn u si se ne inbarbateze mai multu la lucrare întrunita pentru ajungerea scopurilor asociatiunei, cari sunt literatur`a romana si cultur`a poporului romanu; pentruca – cultur`a poporului si literatur`a sunt factorii cei mai potenti ai inaintarei si prosperarei, precumu si ei esistintiei natiunale.

Unu morbosu, dloru, - unu bolnavu – numai până atunci este si trebuie se fia ingrigiatu pentru sanetatea si viéti`a sa, pana ce nu i-a cunoscutu mediculu ból`a, si nu scie ce medicina se aplice, - cunoscându`i inse doctorulu ból`a, si aplicandu medicamentele necesarie – morbosulu dupa Ddieu e cá scapatu: asia e si cu morbosulu corpu alu suferindei nóstre natiuni. - Pana ce nu au venitu barbatii natiunei nóstre la cunoscintia, ca lipsindu-i acesteia cultur`a intelectuale si starea ei materiale asecurata, morbulu ei póte devení letalu, de mórte, si cá numai singure aceste `i potu asecurá viéti`a si prosperarea ei, până atunci trebuia si acumu aru trebui se desperamu despre unu venitoriu mai bunu si mai ferice, ba chiaru si despre esistenti`a nóstra natiunale in venitoriu.

Dupace inse, fratiloru! amu aflatu calea, amu aflatu midiulócele, prin cari potemu se ne asecuramu esistenti`a si venitoriulu nostru, de atunci, fratiloru, de candu s`a infintiatu asociatiunea trans.etc., de atunci numai dela noi a depinsu si numai dela noi va depinde, cá in mani`a tuturoru asupririloru si neindreptatiriloru ce ne inpresorá pre alte terene – pe terenulu, pe care stamu aici, cá asociatiune pentru etc., se esistamu si se prosperamu, si pe care terenu nu ne va puté respinge nimene, daca `lu vomu sci apretiuí noi insine si daca in locu de a trage unii intr`o parte altii intr`alt`a, in locu de a lucrá unii spre

stricarea si slabirea altor`a cá se ne redicamu persónele nóstre, vomu ajutá si inaintá numai binele publicu!

Cultur`a poporului, fratiloru!si literatur`a romana! aceste duoe sunt medicamentele nóstre, aceste duoe sunt paladiulu esistintiei nóstre natiunale! aceste a le aplicá, a le cultivá si a le nutrí si-au luat de scopu asociat.trans.etc.

Cultur`a poporului! Nu odata amu auditu pe fratii nostri de pe la sate dicèndu: dá de ce se-mi dau eu copii se invetie? voru traí si ei fara invetiatura, cumu au trairu mosii si stramosii mei; - la ce se invetie, cà totusi nu potu fi toti popi si domni! - Nu asia fratiloru, nu, nu pentru acea trebuie se invetie copii sateniloru, cá se se faca totu preoti si domni din ei, - nu, ci cá se se faca ómeni intiepti din ei! ómeni adeverati, pre cari se nu-i póta injugá, insielá si despoiá cei invetiati si iscusiti, cumu insieli si injugi vit`a, de si acést`a este cu multu mai tare, - déca ei lipsesce mintea!

Nu la cultura in intielesulu acela, trebuie se nesuimu noi, cá se ésa din totu fiiulu sateniloru câte unu preotu, advocatu, amploiatu, cu unu cuventu de aceia, cari se-si castige pana de tóte dilele cu pén`a – nu; - pentruca acést`a neci ca e cu putintia, cà de si in sinulu poporului nostru se afla talente cá neci la unulu din celelalte popóra ale patriei, ne aru lipsi inse midiulócele tóte aceste talente a le cultivá dupa cerintiele tempului presente. - Dara neci ca aru fi de folosu pentru toti, pentrucà tragènduse poterile dela lucrarea pamentului, dela maiestrii etc., nu amu avea cu ce ne nutrí, neci cu ce ne inbracá! - Cultur`a poporului in intielesulu acela trebuie se o sprijinimu si inaintamu noi, cá se-lu instruamu si invetiamu a-si cunósce nu numai obligatiunile si datorintiele, ci si drepturile sale, - se-lu luminamu si se-lu invetiamu, cumu are de a-si aperá, conserva, si inmultí averea sa, ne lasandu-se a fi instrumentu jucaría si papusia in man`a iscusitoru si a insielatoriloru, cari ei rapescu averea, ei surupa starea materiale: - se-lu invetiamu si instruamu, in ce modu si

pe ce cale p $\acute{o}$ te se sc $\acute{o}$ tia, mai multu rodu din pamentulu ce-lu lucra cu sud $\acute{o}$ rea fetiei sale; - se-i aratamu si deschidemu calea, pre care se-si p $\acute{o}$ ta castig $\acute{a}$ pana, si atunci, d $\acute{e}$ ca-i lipsesce pamentulu de ajunsu – se-lu indrumamu la industria si la maiestrii si la alte moduri de castigu, cari ascur $\acute{e}$ za unu traiu alu vietiei cu multu mai usioru dec $\acute{a}$ tu lucrarea cea grea si de multe ori nemultiamit $\acute{o}$ ria a pamentului! astfeliu de cultura a poporului inaintata si ascurata, e ascuratu si venitoriulu si esistint $\acute{a}$ lui si prin elu esistint $\acute{a}$ n $\acute{o}$ stra natiunale!

Alu douilea scopu ce si-a propusu asoc.n $\acute{o}$ stra e literatur`a romana! Ce e literatur`a unei natiuni? e istori`a ei, e complexulu tuturoru nesuintieloru, fapteloru si scopuriloru ei!e monumentulu celu mai maretiu, celu mai tare alu esistentiei unei natiuni, care prin neci unu evenimentu, neci o furtuna nu p $\acute{o}$ te se se derime, se se ruineze. Monumentele de metalu, de p $\acute{e}$ tra, fia c $\acute{a}$ tu de tari, le strica, le derima tempulu, - literatur`a nu!literatur`a se p $\acute{o}$ te num $\acute{i}$ eterna. Ce monumentu mai demnu si mai duratoriu putemu noi dara pune natiunei n $\acute{o}$ stre, dec $\acute{a}$ tu marindu, sporindu si infrumusetiandu literatur`a romana.

In c $\acute{a}$ tu a ingrigitu asociatiunea n $\acute{o}$ stra de cea d`anteia, (de cultur`a poporului) si in c $\acute{a}$ tu a cultivatu si inaintatu a duo`a (literatur`a) nu vreu se esaminezu astadi, imi tienu inse de datorie astadi, candu ultim`a $\acute{o}$ ra sunt fericitu a vorbi din scaunulu presidiale, a face amintire despre cele doue rezultate mari si moment $\acute{o}$ se, ce le pote arat $\acute{a}$ asociatiunea n $\acute{o}$ stra in acesti trei ani din urma, adeca intemeierea f $\acute{o}$ iei asociatiunei prevediuta in $\S$. 33 alu statuteloru si a agentureloru tienutale; - mai incolo a trage atentiunea onoratei adunari generale spre cele doue scopuri ale asociatiunei n $\acute{o}$ stre, adeca alu inaintarei literaturii romane si alu culturii poporului si a ve rug $\acute{a}$ domniloru, c $\acute{a}$ la aducerea decisiuniloru asupra budgetului se binevoiti a nu perde din vedere aceste doue scopuri principali ale asociatiunei!

Publiculu romanu a inbratiosiatu cu caldura si a accursu totudeauna cu mare zelu intru ajutorirea asociatiunei; dovéda deplina sunt rezultatele adunariloru gener.mai alesu ale celoru trei din urma, dara cu deosebire alu acestei adunari, alu adunarei de fatie! Pentrucà ce insemnéza alt`a multîmea acea numerósa ce e adunata aici, decâtu ca asociatiunea care si tiene adunarea gener.astadi, e inbratiosiatu cu caldura si cu zelu de catra publiculu romanu; decâtu ca publiculu romanu se intereséza de prosperarea ei, ca publiculu romanu cunósce insemnatatea si puterea asociatiunei!remane cá aceia, cari conducu afacerile ei se lucre in spiritulu si in ductulu scopuriloru ce si-a propusu asociatiunea!

Neci unu tienutu din Transilvani`a pe unde sàu tienutu asdunarielu gen.nu s`au aratatu mai cu multu zelu si simpatia catra adun.gen., decâtu districtulu Naseudului si impregiurulu lui, dara neci ca este unu altu tienutu in Transilvani`a afara de Brasiovu, a carui poporatiune se fia facutu mai mari sacrificie pentru inaintarea culturai poporului si se fia datu mai multe dovede, cá virtutea romana n`a apusu, si déca s`a si sugrumatu vr`odata, ea éra a inviatu, încátu poporatiunea din districtulu Naseudului! Cu totu dreptulu se póte dice despre elu, ca virtus romana vediviva! Ve puteti dara intipui fratiloru Naseudeni cu cata placere, cu càta multiamire si doru amu alergatu noi in midiuloculu D-vóstre, de-si ati fostu uitatu a ne chiamá in anulu trecutu in mediuloculu D-vóstra! Dar sangele nu se face apa, cu tóte cà, pe cumu s`a vediutu, v`ati fostu superatu pre noi pentrucà nu amu venitu candu ne-ati chiamatu, totusi vedemu si suntemu convinsi, cá nu cu mai puçina iubire ne-ati primitu acumu, decâtu ne-ati fi primitu, acuma e anulu, pe candu ne-ati fostu chiamatu, pentru acea primiti salutarea nóstra fratiésca cu unu:bine v`amu gasitu. Ve salutamu fratiloru cu: Salve Romuli parva nepos! Dloru pre toti cari nu v-ati pregetatu ostenél`a si ati alergatu la acésta adunare, cá se lucrati

8..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

pentru înaintarea scopurilor asociației de o parte, era de alta că se conferiti la înălțarea și înfrumusețirea sărbătorii celei mari naționale, care astăzi o prănuim! Adevărat aniversarea nașterii asociației! Ve salutăm domnilor și ve rog, că cu cunoscută promptitudine și zel se conlucrați a termina agendele acestei adunări gener. cu rezultate dorite!

A 10-a adunarea gener. a asociației. trans. o declarație de deschisă!